

PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	PASTABOS
Bendra ekonominė informacija	
<p><u>Infliacijos lygis lapkritį pakilo iki 29,2%</u>, kainų šuolis labiausiai paveikė miesto vartotojus 520% pakilus dujų kainoms. Kainų didėjimas sumažino lūkesčius dėl palūkanų normų mažinimo (<u>buvo skelbiama</u>, kad PAK CB 2024 m. svarsto sumažinti palūkanų normą 7 proc. iki 15 proc.), kurios šiuo metu šalyje pasiekusios visų laikų aukščiausią lygį – 22 proc.</p>	
<p><u>Būtinųjų produktų kainų rodiklis</u> (SPI) pastebimai išaugo 10 % vos per savaitę, pagrindė priežastis – dujų kainų šuolis namų ūkiams. Didžiausią nerimą pakistaniečiams kelia infliacija, nedarbas ir didėjantis skurdas.</p>	
<p>Užsienio investuotojų prekybos ir pramonės rūmai (OICCI) pranešė, kad <u>verslo pasitikėjimas Pakistane nors ir pagerėjo septyniais procentiniais punktais</u>, tačiau 2023 m. spalio–lapkričio mėnesiais vis tiek išliko neigiamas – 18%.</p>	
<p><u>Didėja investuotojų pasitikėjimas</u> - Pakistano rizikos premija sumažėjo nuo 14,13% 2023 m. birželio 27 d. iki 3,35%.</p>	
<p>Lapkritį, palyginti su praėjusių metų to paties mėnesio eksportu, šalies eksportas išaugo 7,66 proc. ir pasiekė 2,57 mlrd. USD, palyginti su 2,38 mlrd. USD (2022-11). 2023 m. lapkričio mėn. importas buvo 4,46 mlrd. USD, palyginti su 5,15 mlrd. USD 2022 m. lapkričio mėn., t.y. sumažėjo 13,47%. Palyginti su mėnesiu, eksportas iš šalies sumažėjo 4,39 proc., palyginti su 2,69 mlrd. USD eksportu 2023 m. spalį.</p>	
<p>Siekdama paskatinti šalies eksportą, PAK Prekybos ministerija įkūrė dvi patariamąsias eksporto tarybas, kurioms pavesta per 8 sav. suformuoti tekstilės ir ne tekstilės gaminių eksporto skatinimo politikos gaires. Šia ir kitomis iniciatyvomis siekiama įgyvendinti ambicingą vyriausybės tikslą - <u>pasiekti 100 mlrd. USD. eksporto ribą</u>.</p>	
<p>Nacionalinis statistikos komitetas (NSK) pranešė apie <u>2,1% ekonomikos augimą 2023Q1</u> (PAK fiskalinis Q1 yra liepos-rugsėjo mėn.). Tačiau NSK sumažino anksčiau praneštą praėjusių fiskalinių metų (<i>baigėsi birželio 30 d.</i>) 0,3% augimą iki neigiamo 0,17%.</p>	
Energetikos sektorius	
<p>Laikinas ministras pirmininkas Anwaarulis Haqas Kakaras <u>nurodė pareigūnams įvesti konkurencingus elektros energijos tarifus</u> pramonės šakoms, kad būtų skatinamas prekybos aktyvumas šalyje. Jis taip pat liepė finansų ministru ir energetikos ministru, konsultuojantis su pramonininkais, parengti dujų kainų nustatymo strategiją.</p>	
<p>Teigiama, kad <u>Rusija nenori sudaryti ilgalaikio komercinio naftos eksporto susitarimo su Pakistanu 60 USD už barelj</u>. ES ir JAV 2022 metų gruodį susitarė nustatyti 60 USD už barelj viršutinę kainos ribą Rusijos naftos tiekimui, siekdamos daryti spaudimą Maskvai dėl jos karo Ukrainoje. Vašingtonas pritarė Pakistano naftos susitarimui su Rusija, neperžengiant nustatytą kainos lubų, tačiau Maskva atmetė viršutinę kainų ribą.</p>	
<p>Pakistanas ruošiasi <u>pradėti du naujus SGD projektus</u>, pritraukdamas 500 mln. USD užsienio investicijų. Kinijos nacionalinė chemijos inžinerijos įmonė (CNCEC), ir <i>LNGFlex Limited</i>, <i>Bison Energy</i> dukterinė įmonė, įsikūrusi JAE, sudarė inžinerinių pirkimų statybos ir finansų sutartį dėl šių projektų. <i>Bison Energy</i> ketina savarankiškai pirkti SGD, bendradarbiaudama su tarptautiniais tiekėjais iš tokių šalių kaip Omanas, JAE, Australija ir Nigerija. Planuojama, kad projektas nebus priklausomas nuo <i>Pakistan LNG Limited</i> ir SGD pirkimui nebus naudojamos biudžetinės lėšos. Be to, <i>Bison Energy</i> siekia tiesiogiai parduoti įsigytas dujas galutiniams vartotojams per specialią rinkodaros įmonę, atsisakydama priklausomybės nuo <i>Sui Southern Gas Company</i> arba <i>Sui Northern Gas Pipelines Limited</i>.</p>	
<p><i>PowerChina</i> šeštadienį <u>pradėjo 765/220 kilovoltų Mansehra pastotės statybą</u>, kuri perduos elektrą iš Dasu hidroelektrinės į Islamabado elektros tinklą.</p>	

Valstybinė naftos rinkodaros bendrovė <i>Pakistan State Oil (PSO)</i> sutiko parduoti daugiau nei 30% savo akcijų paketą Pakistano naftos perdirbimo bendrovėje (PRL) Kinijos įmonei, siekdama pritraukti 1,5 mlrd. investicijų. Investicijos bus panaudotos siekiant padvigubinti perdirbimo pajėgumus - šiuo metu PRL perdirbimo pajėgumas yra 50 000 barelių per dieną (bpd), kuris po investicijų bus padidintas iki 100 000 barelių per dieną.	
<i>Pakhtunkhwa Energy Development Organization</i> informavo Nacionalinę elektros energijos reguliavimo instituciją, kad Khyber-Pakhtunkhwa (K-P) vyriausybė susitarė dėl 1,03 mlrd. USD investicijų su Pietų Korėja dėl 470 megavatų <i>Lower Spat Gah</i> hidroelektrinės projekto plėtos.	
Finansų rinka	
Pakistano rupija penktadienį tarpbankinėje rinkoje pasiekė aukščiausią penkių savaitių kainą ir siekė beveik 284 rupijų JAV dolerio atžvilgiu, išlaikant savo kilimo tendenciją devintą darbo dieną iš eilės. Valiuta sustiprėjo po to, kai TVF paskelbė, kad svarstys galimybę sausio 11 d. patvirtinti kitą 700 mln. USD paskolos dalį Pakistanui. Taip pat įtakos turėjo žemesnės pasaulinės naftos kainos.	
PAK Federalinė pajamų valdyba (FBR) pranešė apie vienkartinį 40 proc. dydžio mokestį nenumatytosioms pajamoms (<i>windfall gain</i>) ir pelnui, kurį bankai uždirbo iš užsienio valiutos keitimo sandorių per pastaruosius dvejus metus. Bankai privalo sumokėti mokesčių sumą FBR iki lapkričio 30 d. Numatoma, kad vienkartinis mokestis atneš maždaug 42 mlrd. rupijų pajamų (~150 mln. USD).	
Azijos plėtros bankas patvirtino 155,5 mln. USD paskolą Pakistanui, skirtą pagerinti Pakistano moterų prieigą prie finansinių resursų. 100 mln. USD skirta teisinėms ir reguliavimo reformoms, 50 mln. USD – moterų vadovaujamos mažoms ir vidutinėms įmonėms finansuoti.	
Inovacijos	
Informacinių technologijų ir telekomunikacijų ministerija paskelbė novatorišką iniciatyvą, siūlantį beprocentines paskolas laisvai samdomiems darbuotojams, kad įgalintų nepriklausomus specialistus ir įkurtų elektroninio darbo centrus. Teigiama, kad maždaug 1,5 milijono laisvai samdomų darbuotojų, kurie buvo apmokyti vyriausybės pastangomis, vis dar susiduria su iššūkiais įsigydami esminius išteklius, tokius kaip kompiuteriai ir tam skirtos darbo vietos. Siekdama išspręsti šią problemą, vyriausybė skyrė 50 milijardų rupijų privataus sektoriaus bendro darbo erdvėms steigti, tikimasi, kad vyriausybės paskatos padės sukurti ekosistemą, skatinančią kūrybiškumą ir produktyvumą bei padidins laisvai samdomų darbuotojų ekonominį indėlį.	
Lapkritį buvo pristatyta pirmoji Pakistano IT ir IT įgalintų paslaugų (ITeS) eksporto strategija, kurioje numatoma per ateinančius trejus metus IT eksportą padidinti iki 10 mlrd. USD.	
Pakistane veikia apie 30000 IT įmonių, kasmet studijas baigia apie 75000 IT specialistų.	
Žemės ūkio sektorius	
Pakistanas siekia atgaivinti vietos žemės ūkio sektorių, ypač sodininkystę, spręsti klimato kaitos iššūkius, pritaikyti pasėlių modelius, pasitelkiant dirbtinį intelektą. <i>Syngenta Pakistan</i> teigia, kad DI gali padėti analizuoti istorinius duomenis, oro tendencijas ir laikymo sąlygas, kad būtų galima numatyti optimalų derliaus nuėmimo laiką ir pasėlių laikymo trukmę. Dirbtinio intelekto valdomos saugyklos gali būti tiksliai sureguliuotos, kad būtų palaikomas idealus drėgmės ir temperatūros lygis, žymiai pailginant vaisių ir daržovių (vaisių ir daržovių) šviežumą ir galiojimo laiką.	
Pakistano ūkininkai susiduria su karbamido trūkumu, padidėjus plantacijų plotams jo suvartojama 6,7 mln. tonų per metus. Pranešama, kad augintojams taip pat trūksta ir diamonio fosfato, be to, ŽŪ sektorius kenčia nuo trąšų kontrabandos, padirbinėjimo ir juodosios rinkos.	
Pramonės sektorius	

<u>Indus Motor Company (IMC) savo gamykloje Karačyje pristatė 4-osios kartos Toyota Corolla CrossHybrid Electric Vehicle (HEV).</u>	
Honda, švėsdamas <u>Atlas Honda</u> 60-uosius veiklos metus Pakistane, pristatė savo <u>pirmą elektrinį motociklą Honda BENLY-e</u> . PAK yra apie 23 mln. registruotų motorinių dviračių transporto priemonių, PAK yra penkta pagal didumą motorinių dviračių transporto priemonių rinka po Kinijos, Indijos, Indonezijos ir Vietnamo.	
<u>Pramonininkai prašo Vyriausybę imtis priemonių</u> - sumažinti energijos, naudojamos gamybai, kainas, kontroliuoti bankų palūkanų normas, sukurti ir taikyti tikslines paramos priemones, darbuotojų įgūdžių tobulinimo programas, vystyti gamybai reikalingą infrastruktūrą, taikyti prekybos palengvinimo priemones.	
90% pramonės įmonių Karačyje ir kitose Sindo bei Beludžistano pramoninėse zonose <u>12.04 nedirbo protestuodamos prieš didesnius dujų tarifus</u> .	
2023 m. lapkritį <u>cemento eksportas sumažėjo 2,12 %</u> . Ir sudarė 3,924 mln. t (palyginti su 4,009 mln. t 2022-11).	
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija	
<u>Pakistanas ir Saudo Arabija susitarė dėl investavimo sąlygų</u> – tai buvo viena iš paskutinių derybinių kliūčių laisvosios prekybos susitarimo su Persijos įlankos bendradarbiavimo taryba ratifikavimui.	
Didžiausias JAE mineralinių žaliavų tiekėjas ir importuotojas <i>National Trust</i> pasirašė supratimo memorandumą su Pakistano įmone, siekdamas investuoti į <u>aliuminio rūdos kasyklą</u> Pundžabe 8 mln. USD. , tikslu išgauti, perdirbti ir eksportuoti į Artimuosius Rytus.	